

Exkursion längs Dalhemsån lördagen den 23 april 2022

På grund av den då pågående coronapandemin ställde föreningen in exkursionen längs Dalhemsån i april 2020. Med beskrivning på nätet anordnades i stället en möjlighet att se vårväxterna i området på egen hand. Nu 2022 kunde vi äntligen gemensamt njuta av sippor och andra vårväxter längs ån. Efter samling vid Hässelby station tog vi oss till startpunkten för naturslingan nedströms kvarnen och norr om ån. Vi blev cirka 40 personer, förutom föreningsmedlemmar även inbjudna sockenbor från Dalhem. Fredrik Gandarve från sockenföreningen redogjorde för arbetet med vandringsleden.

Vi började vår promenad österut längs åns norra sida. Nära parkeringen fanns tusensköna *Bellis perennis* och gullviva *Primula veris*. Runt ett träd just i början av stigen växte vitsippa *Anemone nemorosa*, gulsippa *A. ranunculoides*, blåsippa *Hepatica nobilis* och rakt nedom trädet smånunneört *Corydalis intermedia* (överblommad, blad och frukter sågs). Vid brofästet blommade svalört *Ficaria verna*. Längs ån sjöng nyanlända fåglar, såsom svarthätta och trädpiplärka. Cirka 150 m österut längs stigen stod gott om lundalm *Ulmus minor*, av vilka flera hade väl utbildade korklister på grenarna. Lundalmarna i strandkanten var nära att börja blomma.

Vi fortsatte vidare österut, gick nedför en trappa, där en skylt till vänster visade på en grupp med vätteros *Lathraea squamaria*, som parasiterade på en hassel *Corylus avellana* bredvid. Även här sågs smånunneört och gulsippa, den senare i mängder och en karaktärsart för området. Hundra meter längre fram växte naturaliserad hägg *Prunus padus* nära ån, i närheten fanns också skogslönn *Acer platanoides* och i strandkanten grönpil *Salix xfragilis*. På norra sidan av stigen stod ett bestånd med mahonia *Mahonia aquifolium* (förvildad), som precis var på väg att slå ut sina gula blommor.

Innan man kommer till bron vid vändpunkten för vandringsleden går stigen i kanten av en äldre ängsgranskog. Här blommade skogsviol *Viola riviniana* liksom hybriden mellan lundviol *V. reichenbachiana* och skogsviol. Ren lundviol hade inte börjat sin blomning. Vid bron tog vi paus för att inta medhavd matsäck och njuta av det vackra vädret. En fet svart majbagge rönte visst intresse bland deltagarna, och en nyvaken gotlandssnok hittades också nära bron.

Efter pausen fortsatte vi vandringen västerut söder om ån. Vid första åkröken noterades en stor tudelad ask *Fraxinus excelsior* drabbad av askskottsjuka. Tio meter längre fram kunde man ned mot strandkanten se en frisk ask med dess närmast svarta knoppar på gång att slå ut. Ytterligare 50 m mot söder stod en sälg i blom (hanar), medan skogslönnen bredvid ännu ej var utslagen.

När stigen åter lämnade åkerkanten växte hela vägen före bron Burgespång rikligt med skogskornell *Cornus sanguinea*, som har rödaktiga årskvistar. Efter bron växte skogsek *Quercus robur* och tre grova aspar *Populus tremula* på rad. Här fick vi sällskap av några förtjusande stjärtmesar som med svirrande läte klängde i grenarna på födosök. Nedom slutningen finns mot ån åter mest lundalm. Förvildad snöklocka *Leucojum vernum* fanns längs ån, och björkarna i området var vårtbjörk *Betula pendula* (med just vårtor på nya kvistar). Området runt stigen västerut är artfattigare, så vi raskade på våra steg. Via en gångbro nedom kvarnen kom vi tillbaka till utgångspunkten.

Elva deltagare åkte sedan till Russvätar i Ardre, där trädlärkorna sjöng. Vi såg gotlandssippor *Pulsatilla vulgaris* ssp. *gotlandica*, grusbräckor *Saxifraga tridactylites*, småfingerört *Potentilla verna* och nagelört *Draba verna* i blom. Bladkaraktärer hos gotlandssolvända *Fumana procumbens* och bergskrabba *Globularia vulgaris* studerades.